

Àmbits d'Aplicació en Psicologia de la Salut

Codi: 102596

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	OT	4	2

Professor/a de contacte

Nom: Antoni Font Guiteras

Correu electrònic: Antonio.Font@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

En cas de que tots els alumnes que són presents en una classe entenguin el català, la classe es realitza en català

Equip docent

Jordi Moreno Sanchez

Prerequisits

Cap.

Objectius

Aquesta assignatura es centra en l'estudi de les malalties i problemes de salut més rellevants des de una òptica biopsicosocial. S'aborda la importància de cada problema, l'estudi dels seus determinants biopsicosocials, els aspectes psicobiològics del sistema orgànic implicat en cadascun i una visió amplia de les possibilitats d'abordatge psicosocial (prevenció, intervenció, millora de la qualitat de vida, etc.).

Els objectius formatius són:

- Conèixer la importància i conseqüències psicosocials dels principals problemes de salut
- Reconèixer els principals determinants implicats en el seu desenvolupament
- Descriure els principals aspectes biopsicosocials implicats
- Valorar les possibilitats i idoneïtat de les diferents formes d'intervenció psicosocial en aquests problemes

Competències

- Analitzar textos científics escrits en llengua anglesa.
- Comunicar-se eficaçment, fent ús dels mitjans apropiats (orals, escrits o audiovisuals), tenint en compte la diversitat i tots aquells elements que puguin facilitar o dificultar la comunicació.

- Formular hipòtesis sobre les demandes i les necessitats de les persones destinatàries.
- Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
- Obtenir i organitzar informació rellevant per al servei sol·licitat.
- Reconèixer els determinants i els factors de risc per a la salut, i també la interacció entre la persona i el seu entorn físic i social.
- Reconèixer les limitacions pròpies i de la disciplina, en els diferents àmbits de la pràctica professional.
- Seleccionar i aplicar els mètodes i les tècniques recollits en el pla d'intervenció, d'acord amb els objectius establerts, en els contextos rellevants per al servei sol·licitat.
- Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar textos científics escrits en llengua anglesa.
2. Aplicar habilitats de comunicació.
3. Aplicar tècniques d'avaluació.
4. Formular les demandes de persones i institucions sobre qüestions de salut en termes funcionals.
5. Identificar els principals determinants psicològics que afecten el desenvolupament de problemes de salut i el procés per a fer-hi front.
6. Identificar els principals obstacles per a la comunicació efectiva entre professionals i destinataris en l'àmbit de la salut.
7. Identificar necessitats d'intervenció en problemes de salut en diferents contextos aplicats.
8. Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
9. Reconèixer els models i etapes del procés d'avaluació de necessitats de salut.
10. Reconèixer les demandes diferencials de salut en funció de l'edat, el gènere i la naturalesa de la malaltia o disfunció.
11. Reconèixer les etapes del procés d'intervenció en problemes de salut.
12. Reconèixer les implicacions ètiques dels diferents programes, tècniques i intervencions en psicologia de la salut.
13. Reconèixer les limitacions pròpies i de la disciplina, en els diferents àmbits de la pràctica professional.
14. Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.

Continguts

Health Literacy i empoderament en salut

- Concepte i dimensions de la "health literacy"
- Canvis en el model d'atenció sanitària: medicina participativa
- Nivells d'informació sanitària
- Apoderament de pacients: procés i exemples
- La e-salut

Psicologia Oncològica

- Aspectes epidemiològics i mèdics del càncer
- Estratègia per al desenvolupament de la Psicologia Oncològica
- Els factors psicològics en el càncer
- Intervenció en Psicologia Oncològica

- Equips multidisciplinaris i teràpies psicològiques en càncer

Cures pal·liatives

- Definició, desenvolupament i característiques de les cures pal·liatives
- Processos i models psicològics en la situació terminal
- Intervenció en cures pal·liatives
- Pros i contres de l'eutanàsia
- El procés del dol

Sobrepès i obesitat

- Definició i Epidemiologia
- Característiques del problema de salut
- Factors de risc i factors de protecció
- Intervenció
- Prevenció

Diabetis

- Epidemiologia
- Definició i conceptes bàsics
- Característiques de la malaltia
- Intervenció
- Prevenció

Fibromiàlgia i síndrome de fatiga crònica

- Epidemiologia i conceptes bàsics
- Valoració i diagnòstic
- Necessitats psicosocials
- Tractaments
- Aspectes socio-sanitaris

Metodologia

Metodologia docent basada fonamentalment en classes magistrals amb suport de TICs i seminaris d'anàlisi i aplicació de temes treballats a l'assignatura, amb debat de lectures relacionades amb els àmbits d'aplicació de la Psicologia de la Salut.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides			
Classes magistrals amb suport de TICs i activitats amb el grup gran	24	0,96	4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13
Seminaris d'anàlisi, debat i aplicacions	12	0,48	1, 2, 5, 6, 7, 8, 14
Tipus: Supervisades			
Suport a la realització de treballs i informes	12	0,48	5, 7, 9, 11
Tipus: Autònomes			
Estudi	50	2	5, 7, 9, 11
Lectures i preparació d'exposicions	24	0,96	1, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Treballs, activitats de camp	24	0,96	2, 3, 4, 5, 7

Avaluació

Es faran dos exàmens parcials, cadascun dels quals valdrà un 35% per la qualificació final. S'afegiran les notes obtingudes en dos blocs d'informes de activitat relacionada amb les seminaris, cadascun dels quals comptarà un 15% sobre el total de la qualificació final.

La mitjana de qualificacions dels dos exàmens parcials (evidències 2 i 4) ha de ser igual o superior a 5 per aprovar l'assignatura (en escala de 0 a 10). Es a dir, s'han d'obtenir un mínim de 3,5 punts en la suma d'evidències 2 i 4.

En total s'ofereixen als estudiants 4 evidències d'aprenentatge, que sumen 10 punts:

Evidència 1: Informe/s escrits (individuals o en grup) d'activitats relacionades amb els seminaris 1,2 i 3: **1,5 punts**

Evidència 2: Prova escrita dels àmbits 1, 2 i 3 del temari: **3,5 punts**

Evidència 3: Informe/s escrits (individuals o en grup) d'activitats relacionades amb els seminaris 4, 5 i 6: **1,5 punts**

Evidència 4: Prova escrita dels àmbits 4, 5 i 6 del temari: **3,5 punts**.

Els informes de les evidències 1 i 3 s'entreguen/presenten per Moodle. EV1: Entrega final: abans de l'inici del primer període avaluatiu. EV3: Entrega final: abans de l'inici del segon període avaluatiu.

Les evidències 2 i 4 son proves escrites presencials (examens tipus Test). EV2: Durant el primer període avaluatiu. EV4: Durant el segon període avaluatiu.

La nota final és la suma de les quatre evidències. **No hi ha cap prova per millorar cap nota de les evidències.**

La assignatura es considera **superada** si s'obtenen 5 o més punts en la suma de les 4 evidències, sempre i quan s'hagin obtingut 3,4 punts o més en la suma de les evidències 2 i 4.

Un/a estudiant que hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 4 punts (40%) obtindrà una nota a l'acta diferent a "no evaluable".

Recuperació

S'han de complir tots els següents criteris per poder anar a recuperació:

- a) No haver obtingut 5 o més punts en la nota suma de les 4 evidències
- b) El pes de les evidències a les que la persona s'ha presentat al llarg del curs ha de ser del 66,7 % o més.

Característiques de la prova de recuperació:

La recuperació és final.

Consistirà en tornar a realitzar les evidències Ev2 i/o Ev4, amb les mateixes característiques i criteris de correcció inicials.

Es guardarà la nota de l'avaluació de les evidències Ev1 i Ev3, però no es podran repetir ni fer de nou, cas de no haver-les presentat per l'avaluació, donat que son evidències de seminari presencial.

La recuperació es realitzarà en el període previst per recuperacions, el dia i hora que determini la Facultat.

A l'enllaç

<http://www.uab.cat/doc/DOCavaluaciotitulacions2019>

trobareu els criteris d'avaluació de la Facultat

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EVIDÈNCIA 1: Informes (a,b,c) relacionats amb els tres primers seminaris	15%	0	0	1, 2, 4, 5, 7, 8, 14
EVIDÈNCIA 2: Prova escrita temes 1, 2 i 3	35%	2	0,08	5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13
EVIDÈNCIA 3: Informes (a,b,c) relacionats amb els tres darrers seminaris	15%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 14
EVIDÈNCIA 4: Prova escrita, temes 4 ,5 i 6	35%	2	0,08	5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13

Bibliografia

Amigo Vázquez, I, Fernández Rodríguez, C. y Pérez Álvarez, M. (2009). *Manual de psicología de la Salud* (3 ed.) Madrid: Pirámide.

Asociación Española Contra el Càncer: <http://www.todocancer.com/esp>

Asociación Internacional de Psicooncología: http://www.ipos-society.org/congress/psychosocial_academy.aspx

Associació de Diabètics de Catalunya: <http://www.adc.cat/>

Avellaneda, A.; Martínez, I. (2008). *Síndrome de Fatiga Crónica. Documento de consenso*. Madrid: Editorial Médica.

Brannon. L i Feist, J. (2001). *Psicología de la Salud*. Madrid: Paraninfo.

de Miquel, C.A. et al. (2010). Documento de Consenso interdisciplinar para el tratamiento de la fibromialgia. *Actas españolas de psiquiatría*, 38(2), 108-121.

Estrategia NAOS: <http://www.naos.aesan.msc.es/>

Fundación para la Diabetes: <http://www.fundaciondiabetes.org/>

Gil Moncayo, F. (2000). Manual de Psico-oncología. Madrid: Nova Sidonia.

Gil Roales-Nieto, J (2004). *Psicología de la Salud. Aproximación histórica, conceptual y aplicaciones*. Madrid: Pirámide.

Health Literacy. <http://www.nlm.nih.gov/medlineplus/healthliteracy.html>

Internacional Obesity Task Force (IOTF): <http://www.iotf.org/>

Ogden, J. (2007). *Essential readings in health psychology*. Berkshire, UK: Open University Press

ONUSIDA. <http://www.unaids.org/es>

Organización Mundial de la Salud (OMS): <http://www.who.int/es/>

Pérez, M., Fernández, J.R., Fernández, C. y Amigo, I. (2003). *Guía de tratamientos psicológicos eficaces II: Psicología de la Salud*. Madrid: Pirámide.

Psicooncología: Investigación y clínica biopsicosocial en oncología:
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/ejemplar?codigo=366493>

Revista interdisciplinar de Psicooncología: <http://www.ucm.es/info/apsom/revistapsicooncologia/>

Sociedad Americana contra el Cáncer: <http://www.cancer.org/Espanol/index>

Sociedad Española de Cuidados Paliativos: <http://www.secpal.com>

Sociedad Española de Diabetes: <http://www.sediabetes.org/>

Sociedad Española para el Estudio de la Obesidad (SEEDO): <http://www.seedo.es/>

Taylor, S. (2007). *Psicología de la Salud*. Madrid: McGraw-Hill